

MMM Dnro 105/00.03.01/2019
Ruokavirasto Dnro 909/02.00.00.00/2019

**Maa- ja metsätalousministeriön ja Ruokaviraston
välinen tulossopimus 2019–2023**

SISÄLLYSLUETTELO

Sisältö

1. MAA- JA METSÄTALOUSHALLINTO- JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS JA HALLINNONALAN VIRASTOJEN TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS JA VOIMAVAROJEN HALLINTA SEKÄ RUOKAVIRASTON TAVOITELINJAUKSET	3
1.1 Ruokaviraston toimintaan liittyvä yhteiskunnallinen vaikuttavuus (TA 2019)	3
1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus (TA 2019)	3
1.3 Voimavarojen hallinta (TA 2019).....	4
1.4 Ruokaviraston tehtävät ja tahtotila	4
2. RUOKAVIRASTON VUODEN 2019 TULOSTAVOITTEET JA ALUSTAVAT TAVOITTEET VUOSILLE 2020–2023.....	6
2.1 Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet.....	6
2.2 Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet.....	9
2.3 Voimavarojen hallinnan tavoitteet	13
SEURANTA JA RAPORTOINTI	15
LIITE 1: Tulostavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet, niiden aikataulusuunnitelma sekä tunnusluvut ja laskelmat	16
LIITE 2. Ruokaviraston perustehtäviin vaikuttavan toimintaympäristön kuvaus	27

1. MAA- JA METSÄTALOUSHALLINNON TOIMIALAN YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS JA HALLINNONALAN VIRASTOJEN TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS JA VOIMAVAROJEN HAL- LINTA SEKÄ RUOKAVIRASTON TAVOITELINJAUKSET

1.1 Ruokaviraston toimintaan liittyvä yhteiskunnallinen vaikuttavuus (TA 2019)

- A1. Maaseutu on elinvoimainen paikka yrittää ja asua.
- A2. Edellytykset biotalouteen ja ruokaan perustuvien liiketoimintojen kilpailukykyiselle kasvulle ovat hyvät.
- A3. Uusiutuvia luonnonvaroja käytetään kestävästi samalla sovittaen yhteen luonnonvarojen käytön ja suojelun tarpeet.
- A4. Ihmisten, eläinten ja kasvien terveys, hyvinvointi ja turvallisuus on varmistettu vastuullisella toiminnalla.
- A5. Luonnonvara-, kiinteistö- ja paikkatiedot palvelevat laajasti yhteiskunnan tarpeita tukien kilpailukykyä.

Nämä vaikuttavuustavoitteet ovat voimassa myös vuosina 2020–2023, ellei muusta päätetä.

1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus (TA 2019)

Toiminta on tuloksellista ja voimavarat suunnataan tehokkaasti yhteiskunnallisen vaikuttavuuden saavuttamiseksi.

- B1. Tukijärjestelmät ovat yksinkertaiset, hallinnollinen taakka on keveä ja lainsäädännön laatu on hyvä.
- B2. Hallinnonalan tutkimus- ja kehittämistoiminta vastaa ennakoivasti yhteiskunnan tietotarpeisiin ja vahvistaa kansallista innovaatiojärjestelmää.
- B3. Hallintomme on avoin, palveleva, tehokas sekä kansallisesti että kansainvälisesti verkostoitunut vaikuttaja.
- B4. Hallinnonala hyödyntää digitaalista teknologiaa, yhteisiä tietolähteitä ja integroituja tietovirtoja oman toiminnan tuottavuuden sekä koko toimialan kilpailukykyyn edistämiseksi.
- B5. Valtion ja hallinnonalan konsernipalveluja hyödynnetään täysimääräisesti.

1.3 Voimavarojen hallinta (TA 2019)

Huolehditaan siitä, että tehtävät ovat tasapainossa voimavarojen kanssa.

- C1. Tehtävät ja toiminta on sopeutettu määrärahojen puitteisiin.
- C2. Toimitilahallinta ja hankintatoimi sekä toimipaikkaverkko ovat tehokkaita.
- C3. EU:n ja muu ulkopuolinen rahoitus on tehokkaasti hyödynnetty.
- C4. Hallinnon rakenteet tukevat tuottavuuden kasvua, ohjaamista ja johtamista.
- C5. Henkilöstö on osaavaa ja voi hyvin.

Näitä toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan tavoitteita (kohdat 1.2-1.3) sovelletaan myös vuosina 2020–2023, ellei muusta päätetä.

1.4 Ruokaviraston tehtävät ja tahtotila

Ruokavirastosta annetun lain (371/2018) mukaan Ruokaviraston tehtävinä ovat elintarvikkeiden ja maa- ja metsätalouden tuotantopanosten turvallisuuden ja laadun, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kasvinterveyden edistäminen, valvonta ja tutkimus. Lisäksi virasto edistää viranomais-toimin elintarvikkeiden ja maatalouden tuotantopanosten vientiä. Virastolla on myös Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan mukaisten toimenpiteiden, unionin rahoittamien maaseudun kehittämistoimien ja näitä täydentävien kansallisten toimenpiteiden toimeenpanotehtäviä (maksajavirastotehtävät).

Ruokavirasto tuottaa turvallisuutta ja kilpailukykyä ruokaketjun kumppanina. Virasto auttaa maaseutua palvelemaan suomalaisia, tukee ruokaketjun turvallisuutta ja tuotantoa tuottamalla valvontapalveluita, edistää yritysten, ml. maatilayritysten liiketoimintaa, sekä turvaa kansalaisten terveyttä.

Ruokaviraston valmistelussa viraston strategisiksi vaikuttavuuspäämääriksi on alustavasti määritelty seuraavat päämäärät:

- asiakaskokemus on positiivinen
- korkealaatuinen ruoantuotanto turvataan kestäväällä tavalla
- kotimainen elintarviketuotanto on kilpailukykyinen
- eläinten hyvinvointi paranee ja elintarviketurvallisuus sekä eläinten ja kasvien terveys säilyy korkeana
- maaseutu on elinvoimainen
- elintarvikkeiden vientiedellytyksiä parannetaan.

Ruokaviraston toiminnan lähtökohtana on myönteinen asiakaskokemus ja asiakkaan kohtaaminen. Asiakasrajapinta hallitaan lähtien maatalouden tuotantopanosteollisuudesta ja alkutuotannosta ja edeten elintarviketeollisuuteen, vientiin ja tuontiin, jakeluun (kauppa, ravintolat, suurkeittiöt) sekä kuluttajiin ja muihin henkilöasiakkaisiin.

Ruokaviraston johtaminen perustuu kokonaisarkkitehtuuriin (asiakkaat, palvelut, prosessit, tietojärjestelmät), jota kuvataan johdon ja osastojen ylläpitämällä kokonaisarkkitehtuurin hallintamallilla. Viraston rakentamisen tärkeitä peruskiviä ovat strateginen herkkyyks, johdon yhtenäisyys ja resurssien liikkuvuus. Ruokaviraston johtamisjärjestelmässä kukin toimintayksikkö vastaa prosessiensa strategisesta ja operatiivisesta johtamisesta.

Ruokaviraston organisaatio muodostuu strategisia tavoitteita ja tulossopimusta toteuttavista linjoista ja toimintakokonaisuuksista. Ruokaviraston substanssista vastaavia linjoja ovat Maaseutulinja, Elintarvikeketjun linja sekä Laboratorio- ja tutkimuslinja. Viraston toimintakokonaisuuksia ovat Digitaaliset palvelut ja Sisäiset palvelut. Viraston linjat jakaantuvat osastoihin, jotka jakaantuvat yksiköihin. Yksiköissä tai yksiköjaon ulkopuolella voi olla jaostoja. Laboratorio- ja tutkimuslinjalla ei ole osastoja, vaan se jakaantuu suoraan yksiköihin.

Ruokavirasto tukee talousarviossa 2019 esitettyjen maa- ja metsätalousministeriön toimialan vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista (pääluokan 30 selvitysosan perustelut sekä lukujen 30.10 ja 30.20 yhteisessä selvityksessä).

Ruokaviraston toiminta tukee erityisesti seuraavia YK:n kestävän kehityksen tavoitteita:

2. RUOKAVIRASTON VUODEN 2019 TULOSTAVOITTEET JA ALUSTAVAT TAVOITTEET VUOSILLE 2020–2023

2.1 Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet

Tulossopimuksessa täsmennetään vuoden 2019 talousarviossa asetettuja alustavia tavoitteita. Ruokavirasto tukee toiminnallaan edellä kohdassa 1.1 mainittuja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteita erityisesti seuraavien osa-alueiden osalta:

A1. Maaseutu on elinvoimainen paikka yrittää ja asua

- A1.1 Perusrakenteet ja edellytykset kasvua ja työllisyysasteen nousua tukevalle monipuoliselle elinkeinotoiminnalle ovat maaseudulla kunnossa
- A1.2 Digitalisaation mahdollisuudet on hyödynnetty
- A1.3 Maaseudulla on hyvät edellytykset vakinaiseen ja vapaa-ajan asumiseen sekä hyvään elämänlaatuun
- A1.4 Omaehtoinen paikallinen kehittäminen on vahvaa

A2. Edellytykset biotalouteen ja ruokaan perustuvien liiketoimintojen kilpailukykyiselle kasvulle ovat hyvät

- A2.1 Ruuantuotannon ja jalostuksen kilpailukyvyyn, osaamisen ja kehittämisen voimavarat on turvattu
- A2.2 Bio- ja kiertotalouteen liittyvä yritystoiminta on lisääntynyt ja monipuolistunut
- A2.3 Ruokaketjun toiminta on kuluttajalähtöistä
- A2.4 Kauppatase on parantunut kotimaisen ruuan kulutuksen kasvun ja lisääntyneen viennin myötä
- A2.5 Maatalouden rakenne ja tuottavuus ovat parantuneet ja alalle on saatu riittävästi uusia yrittäjiä
- A2.6 Ohjauskäytännöt ja säädökset ovat edistäneet yrittäjyyttä ja kokeilukulttuuria

A3. Uusiutuvia luonnonvaroja käytetään kestävästi samalla sovittaen yhteen luonnonvarojen käytön ja suojelun tarpeet

- A3.1 Peltojen tuotantokykyä ylläpidetään ja hyvät viljelymenetelmät ja ravinteiden kierrätys ovat laajasti käytössä
- A3.2 Vesien ja maaperän suojelun, luonnon monimuotoisuuden, ilmastonmuutoksen torjunnan ja siihen sopeutumisen vaatimukset on huomioitu ruokaketjun toiminnassa
- A3.3 Resurssien käyttö ja ravinteiden kierrätys ovat tehostuneet ja luoneet uutta liiketoimintaa
- A3.4 Luonnontuotteiden ja luonnon tarjoamien aineettomien hyödykkeiden käyttö on kasvanut
- A3.5 Metsät ovat aktiivisessa, taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävässä ja monipuolisessa käytössä
- A3.6 Kalakantojen elinvoimaisuus, monimuotoisuus sekä niiden käytön kestävyys turvataan tietoon perustuvalla kalastuksen säätelyllä ja valvonnalla sekä muilla kalavarojen tilaa parantavilla hoitotoimenpiteillä
- A3.7 Sopeudutaan ilmastossa tapahtuviin muutoksiin ja hallitaan sää- ja vesiolojen ääri-ilmiöihin liittyvät riskit
- A3.8 Suurpetojen aiheuttamat vahingot vähenevät

A4. Ihmisten, eläinten ja kasvien terveys, hyvinvointi ja turvallisuus on varmistettu vastuullisella toiminnalla

- A4.1 Vaarallisia tai helposti leviäviä eläintauteja ja vaarallisia kasvintuhoojia ei esiinny
- A4.2 Eläinten hyvinvointi on korkealla tasolla
- A4.3 Elintarvikeketjun vastuulliset toimintatavat ovat käytössä ja niitä on kehitetty yhdessä elinkeinon kanssa
- A4.4 Valvonta on riskiperusteista ja elinkeinon omavalvontaan perustuvaa
- A4.5 Mikrobilääkeresistenssi on hallinnassa
- A4.6 Korkeatasoisia, turvallisia ja Suomeen soveltuvia tuotantopanoksia on riittävästi saatavissa
- A4.7 Elintarvikkeet ovat mikrobiologisesti, kemiallisesti ja ravitsemuksellisesti turvallisia
- A4.8 Kuluttajat saavat elintarvikkeista oikeaa ja riittävää tietoa
- A4.9 Terveellistä ravitsemusta ja suomalaista ruokakulttuuria on edistetty yhdessä elinkeinon kanssa

A5. Luonnonvara-, kiinteistö- ja paikkatiedot palvelevat laajasti yhteiskunnan tarpeita tukien kilpailukykyä

- A5.1** Paikkatietoaineistojen keruuta, hallintaa ja käyttöä sekä paikkatietopalveluiden kehittämistä tuetaan palveluilla, jotka edistävät paikkatietoaineistojen ja –palveluiden laatua ja yhteiskäyttöä sekä kansallisen paikkatietoinfrastruktuurin hyödyntämistä ja kehittymistä.
- A5.2** Hallinnonalan tietovarannot ovat monipuolisesti hyödynnettäviä ja yhteiskäyttöisiä sekä hyvin hallittuja ja turvallisia.
- A5.3** Luonnonvaratieto on ajantasaista ja yhteiskäyttöistä ja sitä hyödynnetään tehokkaasti luonnonvaratalouden ohjauksessa.

Ruokaviraston yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevien strategisten tavoitteiden keskeiset tunnusluvut:

Tunnusluku	Toteuma 2017	Ennuste 2018	Tavoite 2019	Alustava tavoite 2020-2023
Maatalouden yrittäjätulo/FWU (euroa/vuosi) ¹⁾	11 900	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Kotimaisen tuotannon osuus (%) kulutuksesta				
- liha yhteensä	80	kasvaa	kasvaa	kasvaa
- maitotuotteet yhteensä	68	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Maataloustuotannon arvo (milj. euroa) ²⁾	3 290	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Elintarviketuotannon bruttoarvo yhteensä (milj. euroa) ³⁾	27 510	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Elintarvikeviennin arvo (milj. euroa) ⁴⁾	1 621	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Eläinten hyvinvointikorvauksia saaneiden tilojen osuus kotieläintiloista (%)	46	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Tukivuonna maksettujen viljelijätukien osuus (%) myönnetystä kokonaistuesta	80	80	80	80
Vaarallisia tai helposti leviäviä eläintauteja (kpl)	13	0	0	0
Vaarallisia kasvintuhoojia (uusia pysyvästi) (kpl)	0	0	0	0
Raportoidut elintarvikevälitteiset ruokamyrkytysepidemiat				
- määrä (kpl)	39	65	alle 45	alle 45
- epidemioissa sairastuneiden määrä (kpl)	506	1200	alle 1 000	alle 1 000
Salmonellan esiintyvyys (%)				
- elintarviketuotantoeläimissä ja elintarvikkeissa	alle 1	alle 1	alle 1	alle 1
- elintarviketuotantoeläinten rehuissa	0	0	0	0
OIVA-tarkastuksissa parhaimmat tulokset saavuttaneet kohteet (%)	87	yli 85	yli 85	yli 85
Vaatimukset täyttävien tarkastuskohteiden osuus (%)				
- maatalouden tuotantopanokset (siemenet, lannoitevalmisteet, kasvinsuojeluaineet ja rehut)	90	yli 95	yli 95	yli 95
- luonnonmukainen elintarvikeketju	98	yli 95	yli 95	yli 95
- otantaan perustuva eläinsuojeluvalvonta	83	yli 85	yli 85	yli 85

¹⁾ FWU on yrittäjäperheen työtunneista laskettu kokopäiväisesti työskentelevien yrittäjäperheen jäsenten lukumäärä (0,9 henkilöä tilaa kohti vuonna 2016). Maatalouden yrittäjätulo kuvaa keskimäärin yrittäjää kohti saatua tuloa vuodessa. Vuoden 2017 luku on ennuste.

²⁾ Luvut sisältävät tukia lukuun ottamatta kaiken maataloustuotannon, myös välituotteiden, arvon. Vuoden 2017 luku on ennuste.

³⁾ Maatalouden, elintarviketeollisuuden, ravitsemistoiminnan sekä elintarvikkeiden tukku- ja vähittäiskaupan tuotannon bruttoarvo.

⁴⁾ Lähde: Tulli/ETL. Luvut eivät sisällä rehuja.

Nämä vaikuttavuustavoitteet ovat voimassa myös vuosina 2020–2023, ellei muusta päätetä.

2.2 Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut Ruokavirastolle vuoden 2019 talousarvioesityksen valmisteluun liittyen luvun 30.01 selvitysosassa todettujen toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan tavoitteiden lisäksi seuraavat alustavat tulostavoitteet:

- vakiinnutetaan Ruokaviraston toiminta
- tuotetaan ja kehitetään asiakaslähtöisesti tietohallinnon asiantuntija- ja IT-palveluita hallinnon alan virastoille ja laitoksille sen mukaan kuin maa- ja metsätalousministeriö on määrännyt
- osallistutaan yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa tulevien maakuntien kanssa käytävään vuoropuheluun alue- ja paikallishallinnon uudistamisesta.

Ruokavirasto edistää omalla toiminnallaan edellä kohdassa 1.2. todettujen toiminnallisten tuloksellisuuden tavoitteita seuraavasti:

B1. Tukijärjestelmät ovat yksinkertaiset, hallinnollinen taakka on keveä ja lainsäädännön laatu on hyvä.

- Ruokavirasto kehittää toimijoille ja kumppaneille tarkoitetun ohjauksen ja ohjeistuksen sisältöä ja laatua siten, että virastokokonaisuuden eri prosessien ohjeistus sovitaan yhteen.
- Ruokavirasto avustaa toimialansa osalta ministeriötä hallinnonalan EU- ja kansallisessa säädösvalmistelussa ja tuo valmisteluun tutkimuksen, riskinarvioinnin, toimeenpanon ja valvonnan näkökulman.
- Vähennetään asiakkaiden hallinnollista työtä sähköistämällä toimintoja ja vähentämällä päällekkäistä tiedonkeruuta.

B2. Hallinnonalan tutkimus- ja kehittämistoiminta vastaa ennakoivasti yhteiskunnan tietotarpeisiin ja vahvistaa kansallista innovaatiojärjestelmää.

- Ruokavirasto tekee yliopisto- ja sektoritutkimusyhteistyötä erityisesti Helsingin yliopiston ja TULANET -tutkimuslaitosten¹ kanssa ja noudattaa viraston tieteellisen tutkimuksen toimenpideohjelmää vuosille 2015-2019.
- Ruokavirasto tuottaa käytännöllisiä vaikutusarviointeja, riskiprofiileja ja tieteellisiä riskinarviointeja sekä tietoa toimintaympäristön tilasta ja sen muutoksista säädösvalmistelun ja elintarvikeketjun kehittämisen tueksi.

B3. Hallintomme on avoin, palveleva, tehokas sekä kansallisesti että kansainvälisesti verkostoitunut vaikuttaja.

- Ruokaviraston toiminta on asiakaslähtöistä, avointa ja palveluhenkistä. Ruokavirasto kehittää menetelmiä toiminnan vaikuttavuuden parantamiseksi. Tehostetaan viranomaiskäytäntöjä, toimintatapoja ja prosesseja jatkuvan parantamisen periaatteella sekä maataloustuotannon valvontaselvityksen pohjalta.
- Vahvistetaan asiantuntijayhteistyötä hallinnonalan ja ruokaketjun virastojen ja laitosten kesken.
- Edistetään hallinnonalan viestintäyhteistyötä. Ruokavirasto suunnittelee ja toteuttaa hallinnonalan yhteiskunnallista vaikuttavuutta vahvistavaa viestintää yhdessä hallinnonalan muiden toimijoiden kanssa siten, että viestintä on yhtenäistä ja johdonmukaista. Viestintäyhteistyö on mm. tiettyjen teemojen esiin nostamista tai yksittäisiin asioihin keskittyviä kampanjoita.

¹ TULANET-tutkimuslaitoksiin kuuluu myös Luonnonvarakeskus (Luke)

Ruokaviraston palvelulupaus

- **Ruokaviraston toimintaa** suunnitellaan ja kehitetään yhdessä asiakkaiden ja kumppanien kanssa. Asiakkaat ja kumppanit otetaan mukaan strategiaprosessiin, palvelumuotoiluun, valvonnan yleiseen suunnitteluun, toiminnan tulosten tarkasteluun ja keskeisiin kehittämishankkeisiin.
- **Ruokavirasto yhtenäistää ruokaketjun valvontaa** ja huolehtii valvontaketjun ammattitaidosta.
- Vuoden 2018 **viljelijätuet** on maksettu pääosin 30.6.2019 mennessä. Joulukuun 2019 loppuun mennessä on maksettu 80 prosenttia tukivuoden tuista. Vuoden 2019 **tukihaku** avautuu toukokuussa.
- Maaseutuohjelman **hanke-, yritys- ja rakennetukien** hallinnointijärjestelmän toiminnot ovat asiakkaiden ja hallinnon käytettävissä. Toimijat saavat tarvitsemansa luotettavan ja ajantasaisen seurantatiedon kohtuullisessa ajassa.
- Virasto tuottaa riittävästi eläintautien ja kasvintuhoojien diagnostiikkapalveluja ja keskeisistä **laboratoriotutkimuksista** 80 % on suoritettu tavoiteajassa.

B4. Hallinnonala hyödyntää digitaalista teknologiaa, yhteisiä tietolähteitä ja integroituja tietovirtoja oman toiminnan ja tuottavuuden sekä koko toimialan kilpailukyvyn edistämiseksi.

- Ruokavirasto sitoutuu tuottamaan ne IT-palvelut, joista Ruokavirasto ja asiakasvirastot sopivat palvelusopimuksissaan. Asiakasvirastojen tietojärjestelmien toimivuus, tietoturva ja tietosuoja varmistetaan palvelusopimusten mukaisesti
- Toimintaprosessit, tietojärjestelmät ja sähköiset prosessit ovat toimivia ja sujuvia ja niitä kehitetään eri toimijoiden tarpeet huomioiden yhteistyössä hallinnonalan virastojen kanssa.
- Ruokavirasto tukee digitalisaation edistymistä julkishallinnossa strategisten linjausten ja digiperiaatteiden mukaisesti.
- Ruokavirasto tuottaa kustannustehokkaita yhteisiä ratkaisuja toimialan tarpeisiin yhteistyössä hallinnonalan virastojen kanssa.
- Ruokaviraston tietojärjestelmien tietoturva ja tietosuoja varmistetaan.

B5. Valtion ja hallinnonalan konsernipalveluja hyödynnetään täysimääräisesti.

- Ruokavirasto hyödyntää täysimääräisesti valtion ja hallinnonalan konsernipalveluja. Valtorin tuottamia palveluita hyödynnetään maksajavirastopoikkeaman sallimissa rajoissa.

Näitä tavoitteita sovelletaan myös vuosina 2020–2023, ellei muusta päätetä.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulus on kuvattu liitteessä 1.

Toiminnallista tuloksellisuutta koskevat keskeiset tunnusluvut:

Kustannukset, tuotot ja henkilötyövuodet ydintoiminnoittain ¹⁾

	Tavoite 2019		
	Kustannukset 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv
Maatalous			
Maaseudun kehittäminen			
Metsätalous			
Elinkeinokalatalous			
Riistatalous			
Porotalous			
Elintarviketurvallisuuden valvonta			
Elintarviketurvallisuuden laboratoriopalvelut ja riskinarviointi			
Elintarviketurvallisuuden tieteellinen tutkimus			
Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta			
Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin laboratoriopalvelut ja riskinarviointi			
Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin tieteellinen tutkimus			
Kasvintuotannon ja kasvinterveyden valvonta			
Kasvintuotannon ja kasvinterveyden laboratoriopalvelut ja riskinarviointi			
Kasvintuotannon ja kasvinterveyden tieteellinen tutkimus			
Elintarvikemarkkinavaltuutetun toimisto			
Ulkoiset IT-palvelut			
Yhteensä	113 615	36 457	995

¹⁾ Tietoa ei vielä pystytä tuottamaan. Tieto tuotetaan raportoinnin yhteydessä.

Tunnusluku	Tavoite 2019	Alustava tavoite 2020	Alustava tavoite 2021	Alustava tavoite 2022	Alustava tavoite 2023
Toiminnallinen tehokkuus					
- taloudellisuusindeksi (2019=100)	100	100	100	100	100
- tuottavuusindeksi (2019=100)	100	100	100	100	100
Sähköinen tukihakuprosentti					
- pinta-alaperusteiset tuet	93	94	95	96	96
- yritys-, hanke- ja rakennetuet	89	92	95	95	95
2014-2020 Yritys-, hanke- ja rakennetukivarojen					
- sidontaprosentti (%)	80	100			
- maksuprosentti sidonnoista (%)	60	80	90	95	100
- maksuprosentti rahoitussuunnitelmasta (%)	50	70	80	90	100
Asiakastytyväisyys ¹⁾ (asteikko 1-5)	(3.5)	(3.5)	(3.5)	(3.5)	(3.5)
Palvelusopimusten toteuma (%) ²⁾	98	98	98	98	98

1) Koko virastoa koskeva asiakastytyväisyyskyselyn sisältö ja toteuttaminen suunnitellaan vuoden 2019 aikana.

2) Ulkoisten asiakasvirastojen palvelusopimuksissa suunniteltu Ruokaviraston tuottaman htv-määrä verrattuna toteumaan

Tunnusluku	Tavoite 2019	Alustava tavoite 2020	Alustava tavoite 2021	Alustava tavoite 2022	Alustava tavoite 2023
Tuotokset ja niiden kehitys					
Tieteelliset referoidut julkaisut (kpl) ³⁾	24	24	24	24	24
Alansa parhaaseen neljännekseen kuuluvissa sarjoissa julkaistujen osuus (%)	50	50	50	50	50
Muut tieteelliset julkaisut (kpl) ³⁾	10	10	10	10	10
Muut julkaisut (kpl) ³⁾	20	20	20	20	20
Elintarviketurvallisuus					
Laboratoriotutkimukset (kpl)	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	75	75	75	75	75
Valvonnan toimenpiteet (kpl)	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650
- Ensisaapumisvalvonta	300	300	300	300	300
- Rehualan toimijoiden valvonta	90	90	90	90	90
- Kasvisten kaupanormit	50	50	50	50	50
- Luonnonmukainen tuotanto	920	900	900	900	900
Lihantarkastus (1 000 kg)	380 000	380 000	380 000	380 000	380 000
Eläinten terveys ja hyvinvointi					
Laboratoriotutkimukset (kpl)	220 000	220 000	220 000	220 000	220 000
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	56	56	56	56	56
Valvonnan toimenpiteet (kpl)	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
- Eläinlääkinnällinen rajatarkastus	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Kasvintuotannon edellytykset ja kasvinterveys					
Laboratoriotutkimukset (kpl)	51 200	51 200	51 200	51 200	51 200
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	47	47	47	47	47
Valvonnan toimenpiteet (kpl)	6 735	6 735	6 635	6 635	6 635
- Lannoitevalmisteet ⁴⁾	400	400	300	300	300
- Siementuotanto	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
- Kasvinterveys	1 700	2 200	2 200	2 200	2 200
- Metsänviljelyaineiston taimitarhat ja varastot	30	36	36	36	
- Venäjän tuontipuu	1 100	1 500	1 500	1 500	1 500
- Luonnonmukainen tuotanto					
Laadunhallinta ja sen kehitys					
Ulkop. rahoituksen hankehakemukset (kpl) ³⁾	15	15	15	15	15
- josta hyväksytyt rahoituspäätökset (%) ³⁾	13	13	13	13	13
Sähköisten palveluiden häiriöttömyys, % ⁵⁾					
- Ruokavirasto.fi	(98)	(98)	(98)	(98)	(98)
- Eläintietojärjestelmä	98	98	98	98	98
- Oiva	98	98	98	98	98
- Vipu	95	95	95	95	95
- Hyrrä	95	95	95	95	95
Siirtomenoihin liittyvät suoritteet					
Tuotantoeläinten hävittäminen					
- Naudat (kpl)	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
- Lampaat ja vuohet (kpl)	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
- Sika ja siipikarja (1 000 kg)	7 100	7 100	7 100	7 100	7 100
Kasvintuhoojien torjuntapäätökset (kpl)	50	50	50	50	50

3)Tunnusluku koskee tieteellisen tutkimuksen rahoituspäätöksiä.

4) Lannoitteiden osalta on huomioitu kaikki tehdyt päätökset, siis myös luvat ja näytteet.

5) Tarkoitetaan viraston asiakkaiden käytössä olevien sähköisten palveluiden käytössäoloaika %:na suhteessa sovittuun palvelutasoon mukaan laskettuna muissa valtion yhteisissä palveluissa esiintyvät häiriöt (mm. Valtori, Suomi.fi.)

Maksullista toimintaa koskevat keskeiset tunnusluvut, tavoitteet ja niiden arvioitu kehitys sekä henkilöstövuodet on kuvattu liitteessä 1.

2.3 Voimavarojen hallinnan tavoitteet

Ruokavirastolle asetetaan edellä kohdassa 1.3 todettujen voimavarojen hallintaa koskevien tavoitteiden perusteella seuraavat tavoitteet.

C1. Tehtävät ja toiminta on sopeutettu määrärahojen puitteisiin.

C2. Toimitilahallinta ja hankintatoimi sekä toimipaikkaverkko ovat tehokkaita.

- Toimitilatehokkuuden parantamiseen ja uusien työnteon tapojen hyödyntämiseen ja kehittämiseen panostetaan huomioiden Ruokaviraston laaja toimitilaverkosto ja sen hyödyntämismahdollisuudet tehtävien sijoittelussa. Viraston hankintaintoa ja -prosesseja kehitetään ja yhtenäistetään huomioiden valtionhallinnon yleiset vaatimukset.
- Viraston toiminnassa huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet.

C3. EU:n ja muu ulkopuolinen rahoitus on tehokkaasti hyödynnetty.

- Ruokavirasto toimii aktiivisesti, jotta eri rahoitusmuodot ja -kanavat tulevat tehokkaasti hyödynnettyiksi. Tiiviiseen kumppaniyhteistyöhön, viestintään ja koulutukseen panostetaan rahoituksen tehostamiseksi.

C4. Hallinnon rakenteet tukevat tuottavuuden kasvua, ohjaamista ja johtamista.

- Ruokavirastossa yhtenäistetään ja kehitetään toimintaa ja prosesseja tavoitteena palvella asiakkaita ja kumppaneita nykyistä paremmin ja varmistaa siten Ruokaviraston strategisten päämäärien ja tulostavoitteiden toteutumista.

C5. Henkilöstö on osaavaa ja voi hyvin.

- Panostetaan Ruokaviraston yhteisen organisaatiokulttuurin luomiseen.
- Henkilöstön ja esimiesten yhteistyö perustuu luottamukseen.
- Kiinnitetään erityistä huomiota osaamisen kehittämiseen.
- Kiinnitetään huomiota henkilöstön motivointiin, tiedonvaihdon ja vuorovaikutuksen parantamiseen sekä uusiin työnteon tapoihin.

Näitä tavoitteita sovelletaan myös vuosina 2020–2023, ellei muusta päätetä.

Voimavarojen hallintaan liittyvien tavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulutus on liitteessä 1.

Voimavarojen hallintaa koskevat keskeiset tunnusluvut ja niiden ennakoitu kehitys:

Tunnusluku	Tavoite 2019	Alustava tavoite 2020 ⁶⁾	Alustava tavoite 2021 ⁶⁾	Alustava tavoite 2022 ⁶⁾	Alustava tavoite 2023 ⁶⁾
HENKILÖSTÖN RAKENNE					
Henkilöstömäärä (htv), josta ¹⁾	995	969	972	955	934
- toimintamenomomentilta palkattu (htv)	974	948	951	934	913
- muilta TA-momenteilta palkattu (htv) ²⁾	21	21	21	21	21
- osa-aikaisen henkilöstön osuus (%) ³⁾	6,4	(6,4)	(6,4)	(6,4)	(6,4)
- naiset / miehet (%)	71 / 29	(71 / 29)	(71 / 29)	(71 / 29)	(71 / 29)
HYVINVOINTI JA OSAAMINEN					
- Työtyytyväisyysindeksi, indeksiluku 1-5 (VMbaro)	3,6	(3,6)	(3,6)	(3,6)	(3,6)
(- Työyhteisöindeksi (VM/Baro)	3,7	(3,7)	(3,7)	(3,7)	(3,7)
(- Johtajuusindeksi)	3,4	(3,4)	(3,4)	(3,4)	(3,4)
(- Innovointikyvykyys)	3,6	(3,6)	(3,6)	(3,6)	(3,6)
- Sairauspoissaolot, tpv/htv	10,3	(10,3)	(10,3)	(10,3)	(10,3)
- Terveyspäiväprosentti (%) ⁴⁾	95,9	(95,9)	(95,9)	(95,9)	(95,9)
- Koulutustaso, indeksiluku	5,8	(5,8)	(5,8)	(5,8)	(5,8)
- Koulutus ja kehittäminen (työpäivät/htv)	2,4	(2,4)	(2,4)	(2,4)	(2,4)
MUUT					
Toimitilatehokkuus [tsto] ⁵⁾	-	-	-	-	-

¹⁾ Henkilöstömäärässä on otettu huomioon mahdollisuudet hyödyntää luontaista poistumaa sopeuttamissuunnitelman mukaisesti. Maakuntauudistuksen vaikutus henkilöstömäärään +15htv vuosina 2021-2023

²⁾ Teknisen avun resurssit vuodesta 2019 eteenpäin (verkostopalvelut 7htv, Maaseutulinjan omat 10htv, Fead 2htv, kalatalous 2htv)

³⁾ Osuudet aktiivisista sopimuksista.

⁴⁾ Laskenta: Mittari on niiden työpäivien % -osuus kokonaistyöpäivämäärästä, jotka eivät ole sairauspäiviä. Mittari on: 100,0 % - (sairauspäivien lkm: kaikkien työpäivien lkm)

⁵⁾ Senaatin HTH-järjestelmän tieto toimistotiloja koskien. Ei toistaiseksi saatavilla virastojen yhdistymisen vuoksi.

⁶⁾ Sulkeissa olevat luvut eivät ole tavoitearvoja

Ruokaviraston rahoituslaskelma sekä tuotto- ja kululaskelma on esitetty liitteessä 1.

SEURANTA JA RAPORTOINTI

Ruokavirasto toimittaa ministeriölle 31.8.2019 mennessä vuoden 2019 tulostavoitteiden toteutumisesta koskevan väliraportin tammi-kesäkuulta 2019. Merkittävien poikkeamien osalta Ruokaviraston tulee olla yhteydessä ministeriöön mahdollisimman pikaisesti. Tulostavoitteiden lopullinen toteuma raportoidaan osana tilinpäätöstä.

Tulostavoitteiden toteuman arvioinnissa ja väliraportoinnissa käytetään valtion tulostietojärjestelmän (Netra) arvosana-asteikkoa: 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei ole toteutunut, 3 = Tavoite on toteutunut osittain, 4 = Tavoite on saavutettu, 5 = Tavoite on ylitetty. Asteikko on Valtiokonttorin suosituksen mukainen.

Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus toimitetaan ministeriöön 28.2.2020 mennessä täydennettynä mahdollisilla tulosohjauksessa mainituilla lisätiedoilla.

Ruokaviraston perustehtäviin vaikuttavien toimintaympäristön muutosten kuvaus (liite 2) sekä tulostavoitteet, niihin liittyvät toimenpiteet, tunnusluvut ja laskelmat päivitetään vuosittain.

Helsingissä 25 päivänä tammikuuta 2019

Kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio
Maa- ja metsätalousministeriön puolesta

Pääjohtaja Antti-Jussi Oikarinen
Ruokaviraston puolesta

Ruokaviraston tulossopimus 2019–2023

LIITE 1: Tulostavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet, niiden aikataulutus sekä tunnusluvut ja laskelmat

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus:

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden toteutumista tukevat Ruokaviraston toimenpiteet ja niiden aikataulutus:

Nro	Toimenpide	Tulos-tavoite	2019	2020	2021	2022	2023
	Vaikutetaan aktiivisesti Ruokaviraston toimialaa koskevan EU- ja kansallisen lainsäädännön valmisteluun sekä osallistutaan tarvittaessa (viraston tehtävien hoidon kannalta keskeisiin) EU-tason kouksiin.	A1-A5, B1, B2, B3	x	x	x		
	Varaudutaan ennalta eläinten hyvinvointilain, elintarvikelain ja EU:n valvonta-asetuksen, eläinten terveyssäännösten, kasvinterveysasetuksen ja luomulainsäädännön toimeenpanoon päivittämällä ohjeita ja varaamalla riittävät resurssit ohjaukseen ja koulutukseen.	A11, A21, A23, A24, A26, A41-A48, B1- B3	x	x	x	x	
	Osallistutaan aktiivisesti seuraavan EU:n rahoituskauden sekä kansallisten toimenpiteiden ja niiden toimeenpanon valmisteluun	A1-A4, A21-A22, A24-A25, A46, B1, B3	x	x	x	x	x
	Toteutetaan mikrobilääkeresistenssin torjunnan kansallisen toimintaohjelman (AMR-NAP) vuoden 2019 tavoitteita	A42-A43, A45, A47, B2, B3	x				
	Vakiinnutetaan Ruokavirastossa viennin edistämistoimet, myös elävien eläinten viennin osalta (ml. vientiselvitykset, vientivalvontajärjestelmä, pk-yritysten koulutus).	A11, A21, A23, A24, A32, A4	x	x			
	Osallistutaan EU-puheenjohtajuuskauden valmisteluihin ja toteutukseen	A1-A4, B3	x				
	Varmistetaan yhdessä muiden toimijoiden kanssa maaseutuohjelman täysimääräinen toteuma. Toimeenpano jatkuu vuoden 2023 loppuun asti.	A11-A14, A21-A22, A25-A26, A31-A33, A42, B1, B3	x	x	x	x	x
	Ohjataan toimijoita Brexitin seurausten toimeenpanossa	A4, B1, B3	x	x	x		
	Kehitetään afrikkalaisen sikaruton torjuntaa yhdessä muiden viranomaisten ja elinkeinon kanssa	A41, A43-A45, B2	x	x	x		

	Kehitetään yhdessä ministeriön kanssa toimialan kansainvälisen toiminnan vaikuttavuutta, koordinaatiota ja tiedonvaihtoa huomioiden hallinnon alan kansainvälisen toiminnan painopisteet	A1-A4, B2-B3	x	x			
	Edistetään ajantasaisten ja oikeiden ruuan koostumustietojen saatavuutta varmistamalla elintarvikkeiden analytiikan laatu ja saatavuus.	A23, A43-A44, A46-A49	x	x	x		
	Valmistaudutaan Ruokaviraston vastuulla olevan nimisuojaajjärjestelmän toteuttamiseen myös alikoholituotteiden kaksivaiheisen nimisuojaajahakuprosessin osalta.	A21, A23, A24, A48, A49	x	x			

Toiminnallinen tuloksellisuus:

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteiden toteutumista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulut:

Nro	Toimenpide	Tulos-tavoite	2019	2020	2021	2022	2023
	Vakiinnutetaan Ruokaviraston toiminta - hyvin toimivien prosessien vakiinnuttaminen Ruokavirastossa - kehitetään vuoden 2019 tulossopimusvalmistelussa saatujen kokemusten pohjalta Ruokaviraston tulosohjaus- ja sopimusprosessia - laadukkaan johtamisjärjestelmän ja päätöksentekojärjestelmän vakiinnuttaminen - tehostetaan ja yhtenäistetään kehittämistyön ja -hankkeiden johtamista Ruokavirastossa - varmistetaan kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnan ohjauksen onnistunut siirtyminen Tuke-silta Ruokavirastoon - valmistellaan luonnonvaratehtävien ohjauksen järjestämistä Ruokavirastossa - suunnitellaan ja toteutetaan hallinnonalan yhteisiä viestintäkampanjoita ja teemanostoja (vuonna 2019 mm. ilmastoviestintä)	A3, B1-B5, C1, C2, C4	x x x x x x x	x x x x x	x x	x x	x
	Valmistellaan koko virastoa koskevan asiakastytyväisyysselvityksen sisältö ja toteuttaminen	B1, B3, B4	x				
	Uudistetaan Ruokaviraston maksuasetus (voimaan 1.1.2021)	B1	x	x			
	Laaditaan Ruokaviraston tutkimusohjelma vuosille 2020-2024.	A2, A4, B2, C3	x				
	Keskeisten käynnissä olevien tietojärjestelmähankkeiden puolivuotis- ja vuosittavoitteet	A11-A14, A21-A24, A26, A41-A45 B1, B5					
	Hanke 1: Eläinten terveydenhallinta (ELTE) (VM tuottavuushanke) - Tautitapausten ja epidemian hallinnan projekti (P1) käynnistynyt tai tarjouskilpailun tarjoukset vastaanotettu.	30.6.					

- Rajoittavien määräysten / hallintopäätösten projekti (P2) käynnistynyt tai tarjouskilpailun tarjoukset vastaanotettu. - Muiden hankkeeseen kuuluvien projektien etenemissuunnitelma hyväksytty hankkeen ohjausryhmässä - Tautitapausten ja epidemian hallinnan (P1) tai Rajoittavien määräysten / hallintopäätösten (P2) projekti valmis testaukseen. - (Vuositavoitteiden toteutuminen on riippuvainen liityntäjärjestelmien aikatauluista) 31.12.													
Hanke 2: Eläinvalvonnan ja täydentävien ehtojen tietojärjestelmän kehittäminen (VM tuottavuushanke) - Osa yksilövalvonnan toiminnallisuudesta otettu käyttöön. Sovelluksessa suoritetaan ELY-valvojen havaintotallennukset merkinnän ja rekisteröinnin osalta avattujen valvonta-ajojen osalta. Lisäksi AVI:en läänineläinlääkärien toimesta tehdään merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan johtopäätökset sekä täydentävien ehtojen arvioehdotus vastaavien tapausten osalta. Mobiiliavonta on mahdollista tehdä todellisessa valvontatilanteessa. Ryhmäeläinten ID-valvonnan toteutus on aloitettu. Täydentävien ehtojen projekti on käynnistetty ja projektisuunnitelma on hyväksytty ohjausryhmässä. Täydentävien ehtojen koordinoitiosio on pääosin määritelty. Niiden valvontojen jotka tarvitsevat omaa tallennusosiota, tarpeet on kartoitettu. Rajapintasuunnittelu muihin tietojärjestelmiin on aloitettu.													
30.6													
- Osa ryhmäeläinvalvonnan toiminnallisuudesta otetaan käyttöön Sovelluksessa suoritetaan ELY-valvojen havaintotallennukset merkinnän ja rekisteröinnin osalta avattujen valvonta-ajojen osalta. Lisäksi AVI:en läänineläinlääkärien toimesta tehdään merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan johtopäätökset sekä täydentävien ehtojen arvioehdotus vastaavien tapausten osalta. Yhteinen eläinvalvonta on valmis otettavaksi vaihteittain käyttöön tukieläinvalvonassa. Täydentävien ehtojen valvontojen tarvittavat tallennusosiot on määritelty ja koordinoitiosio on testattavissa ID:n osalta. Rajapintamäärittely on tehty niiden tietojärjestelmien osalta jotka lähettävät valvontatiedon täydentävien ehtojen koordinoitiosioon. Täydentävien ehtojen peltovalvonnan muutokset on määritelty uuteen Tukisovellukseen													
31.12													
30.6													
Hanke 3: Tukisovellus-hanke (MMM-tuottavuushanke) - Maidon tuotantotuki siirretty uuteen Tukisovellukseen.													

	- Tukihaun kartta uudistettu vastaamaan geo-spatialaisen hakemuksen vaatimuksia (yhteiskäyttö-lohkot). - Suomi.fi-viestinvälitys otettu käyttöön. - Asiakaskohtainen kirjautuminen ja asiointi toteutettu uuteen Tukisovellukseen. - Asiakasosien muutokset toteutettu asiakaskohtaisia tukia varten. - Deminimis-rekisterin siirto toteutettu uuteen Tukisovellukseen. - Vanhasta IACS:ta siirretty uuteen Tukisovellukseen mehiläistalouden tuki, sokerijuurikkaan kuljetustuki ja hirvivahinkokorvaus. Hanke 4: Maaseudun Hyrrä-tukien sähköisen käsittelykeijun kehittäminen (VM tuottavuushanke) - Hyrrä tarkastusosion toimintojen automatisointi Hankkeiden pysyvyyden seurannan toiminnot Hyrrän käyttöliittymän teknisen uudistuksen aloitus - Hyrrän käyttöliittymän tekninen uudistus Hyrrän vähämerkityksellisten tukien pilottitoteutus Hanke 5: Nautarekisterin uudistaminen (MMM:n tuottavuushanke) - Viranomaiskäyttöliittymä on Ruokaviraston ilmeen mukainen - Asiointikäyttöliittymän ulkoasu on suunniteltu - Eläinten ilmoituksiin ja niiden hakuun liittyvät ulkoiset rajapintapalvelut on toteutettu testiympäristöön sidosryhmiä varten 31.12. - Asiointikäyttöliittymän ensimmäinen versio on toteutettu testiympäristöön Hanke 6: Peltotukivalvonnan menetelmien suunnittelu ja pilotointi (MMM:n tuottavuushanke) - Kesäkuuhun mennessä PTA hankkeen Cal FIN laskentaympäristön jatkokehitys Mavin ajoympäristöksi testi/prototyyppi. Hankesuunnitelma valmiiksi. - Vuoden loppuun algoritmien testaus uudessa ajoympäristössä sekä ajoympäristön tuotanto-käyttö. Lisäksi tavoitteena prosessiluonnos sekä algoritmien kehitys. Hanke 7: Ympäristöterveydenhuollon yhteinen toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä (VATI) - käyttöönotto - sähköisen asiainnin käyttöönotto	31.12					
	Hanke 4: Maaseudun Hyrrä-tukien sähköisen käsittelykeijun kehittäminen (VM tuottavuushanke) - Hyrrä tarkastusosion toimintojen automatisointi Hankkeiden pysyvyyden seurannan toiminnot Hyrrän käyttöliittymän teknisen uudistuksen aloitus - Hyrrän käyttöliittymän tekninen uudistus Hyrrän vähämerkityksellisten tukien pilottitoteutus Hanke 5: Nautarekisterin uudistaminen (MMM:n tuottavuushanke) - Viranomaiskäyttöliittymä on Ruokaviraston ilmeen mukainen - Asiointikäyttöliittymän ulkoasu on suunniteltu - Eläinten ilmoituksiin ja niiden hakuun liittyvät ulkoiset rajapintapalvelut on toteutettu testiympäristöön sidosryhmiä varten 31.12. - Asiointikäyttöliittymän ensimmäinen versio on toteutettu testiympäristöön Hanke 6: Peltotukivalvonnan menetelmien suunnittelu ja pilotointi (MMM:n tuottavuushanke) - Kesäkuuhun mennessä PTA hankkeen Cal FIN laskentaympäristön jatkokehitys Mavin ajoympäristöksi testi/prototyyppi. Hankesuunnitelma valmiiksi. - Vuoden loppuun algoritmien testaus uudessa ajoympäristössä sekä ajoympäristön tuotanto-käyttö. Lisäksi tavoitteena prosessiluonnos sekä algoritmien kehitys. Hanke 7: Ympäristöterveydenhuollon yhteinen toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä (VATI) - käyttöönotto - sähköisen asiainnin käyttöönotto	30.6	x	x	x		
	Hanke 4: Maaseudun Hyrrä-tukien sähköisen käsittelykeijun kehittäminen (VM tuottavuushanke) - Hyrrä tarkastusosion toimintojen automatisointi Hankkeiden pysyvyyden seurannan toiminnot Hyrrän käyttöliittymän teknisen uudistuksen aloitus - Hyrrän käyttöliittymän tekninen uudistus Hyrrän vähämerkityksellisten tukien pilottitoteutus Hanke 5: Nautarekisterin uudistaminen (MMM:n tuottavuushanke) - Viranomaiskäyttöliittymä on Ruokaviraston ilmeen mukainen - Asiointikäyttöliittymän ulkoasu on suunniteltu - Eläinten ilmoituksiin ja niiden hakuun liittyvät ulkoiset rajapintapalvelut on toteutettu testiympäristöön sidosryhmiä varten 31.12. - Asiointikäyttöliittymän ensimmäinen versio on toteutettu testiympäristöön Hanke 6: Peltotukivalvonnan menetelmien suunnittelu ja pilotointi (MMM:n tuottavuushanke) - Kesäkuuhun mennessä PTA hankkeen Cal FIN laskentaympäristön jatkokehitys Mavin ajoympäristöksi testi/prototyyppi. Hankesuunnitelma valmiiksi. - Vuoden loppuun algoritmien testaus uudessa ajoympäristössä sekä ajoympäristön tuotanto-käyttö. Lisäksi tavoitteena prosessiluonnos sekä algoritmien kehitys. Hanke 7: Ympäristöterveydenhuollon yhteinen toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä (VATI) - käyttöönotto - sähköisen asiainnin käyttöönotto	31.12	x				
	Hanke 4: Maaseudun Hyrrä-tukien sähköisen käsittelykeijun kehittäminen (VM tuottavuushanke) - Hyrrä tarkastusosion toimintojen automatisointi Hankkeiden pysyvyyden seurannan toiminnot Hyrrän käyttöliittymän teknisen uudistuksen aloitus - Hyrrän käyttöliittymän tekninen uudistus Hyrrän vähämerkityksellisten tukien pilottitoteutus Hanke 5: Nautarekisterin uudistaminen (MMM:n tuottavuushanke) - Viranomaiskäyttöliittymä on Ruokaviraston ilmeen mukainen - Asiointikäyttöliittymän ulkoasu on suunniteltu - Eläinten ilmoituksiin ja niiden hakuun liittyvät ulkoiset rajapintapalvelut on toteutettu testiympäristöön sidosryhmiä varten 31.12. - Asiointikäyttöliittymän ensimmäinen versio on toteutettu testiympäristöön Hanke 6: Peltotukivalvonnan menetelmien suunnittelu ja pilotointi (MMM:n tuottavuushanke) - Kesäkuuhun mennessä PTA hankkeen Cal FIN laskentaympäristön jatkokehitys Mavin ajoympäristöksi testi/prototyyppi. Hankesuunnitelma valmiiksi. - Vuoden loppuun algoritmien testaus uudessa ajoympäristössä sekä ajoympäristön tuotanto-käyttö. Lisäksi tavoitteena prosessiluonnos sekä algoritmien kehitys. Hanke 7: Ympäristöterveydenhuollon yhteinen toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä (VATI) - käyttöönotto - sähköisen asiainnin käyttöönotto	30.6	x	x	x	x	
	Hanke 4: Maaseudun Hyrrä-tukien sähköisen käsittelykeijun kehittäminen (VM tuottavuushanke) - Hyrrä tarkastusosion toimintojen automatisointi Hankkeiden pysyvyyden seurannan toiminnot Hyrrän käyttöliittymän teknisen uudistuksen aloitus - Hyrrän käyttöliittymän tekninen uudistus Hyrrän vähämerkityksellisten tukien pilottitoteutus Hanke 5: Nautarekisterin uudistaminen (MMM:n tuottavuushanke) - Viranomaiskäyttöliittymä on Ruokaviraston ilmeen mukainen - Asiointikäyttöliittymän ulkoasu on suunniteltu - Eläinten ilmoituksiin ja niiden hakuun liittyvät ulkoiset rajapintapalvelut on toteutettu testiympäristöön sidosryhmiä varten 31.12. - Asiointikäyttöliittymän ensimmäinen versio on toteutettu testiympäristöön Hanke 6: Peltotukivalvonnan menetelmien suunnittelu ja pilotointi (MMM:n tuottavuushanke) - Kesäkuuhun mennessä PTA hankkeen Cal FIN laskentaympäristön jatkokehitys Mavin ajoympäristöksi testi/prototyyppi. Hankesuunnitelma valmiiksi. - Vuoden loppuun algoritmien testaus uudessa ajoympäristössä sekä ajoympäristön tuotanto-käyttö. Lisäksi tavoitteena prosessiluonnos sekä algoritmien kehitys. Hanke 7: Ympäristöterveydenhuollon yhteinen toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä (VATI) - käyttöönotto - sähköisen asiainnin käyttöönotto	31.12					
	Hanke 4: Maaseudun Hyrrä-tukien sähköisen käsittelykeijun kehittäminen (VM tuottavuushanke) - Hyrrä tarkastusosion toimintojen automatisointi Hankkeiden pysyvyyden seurannan toiminnot Hyrrän käyttöliittymän teknisen uudistuksen aloitus - Hyrrän käyttöliittymän tekninen uudistus Hyrrän vähämerkityksellisten tukien pilottitoteutus Hanke 5: Nautarekisterin uudistaminen (MMM:n tuottavuushanke) - Viranomaiskäyttöliittymä on Ruokaviraston ilmeen mukainen - Asiointikäyttöliittymän ulkoasu on suunniteltu - Eläinten ilmoituksiin ja niiden hakuun liittyvät ulkoiset rajapintapalvelut on toteutettu testiympäristöön sidosryhmiä varten 31.12. - Asiointikäyttöliittymän ensimmäinen versio on toteutettu testiympäristöön Hanke 6: Peltotukivalvonnan menetelmien suunnittelu ja pilotointi (MMM:n tuottavuushanke) - Kesäkuuhun mennessä PTA hankkeen Cal FIN laskentaympäristön jatkokehitys Mavin ajoympäristöksi testi/prototyyppi. Hankesuunnitelma valmiiksi. - Vuoden loppuun algoritmien testaus uudessa ajoympäristössä sekä ajoympäristön tuotanto-käyttö. Lisäksi tavoitteena prosessiluonnos sekä algoritmien kehitys. Hanke 7: Ympäristöterveydenhuollon yhteinen toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä (VATI) - käyttöönotto - sähköisen asiainnin käyttöönotto	1/2019 3/2019	x				

	Käynnistetään koirarekisterin toteuttamisen suunnittelu	A41-A42, B1, B3	x	x		
	Laaditaan suunnitelma digitalisaation edistämiseksi	B4	x			
	Jatketaan Ruokavirastossa tuotetun tiedon yhdistämistä, avaamista ja jakamista kansalaisille, asiakkaille ja sidosryhmille yhdessä muiden tiedon tuottajien kanssa laaditun suunnitelman mukaisesti.	B1, B3	x	x		
	Osallistutaan aktiivisesti toimialan kokonaisarkkitehtuurityöhön sekä toimialan digitalisaation ohjauksellin kehittämiseen.	A5, B4	x	x	x	
	Toiminnan tehostaminen / digitalisointi hyödyntäen kerättyä tietoa, tekoälyä ja robotiikkaa kokeilulukittuun voimin, esim. riskiperusteisessa valvonnassa.	B3, B4	x	x		
	Varaudutaan teknologian elinkaariskeihin tekemällä mm. tuotannon tietojärjestelmien elinkaari- ja vaatimuksenmukaisuusanalyysjä	B4	x	x	x	x
	Hyödynnetään digitalisaatiota Ruokaviraston laboratoriodien prosesseissa ja otetaan käyttöön sähköisen asioinnin sekä automatisaation ja digitalisaation perustuvia laboratoriolaitteita.	A4, B2, B4, C2	x	x	x	x
	Tehdään suunnitelma Suomi.fi palveluiden käyttöönnotosta ja edetään sen mukaisesti	B4, B5	x	x	x	
	Luodaan Ruokavirastolle paikkatiedon hyödyntämissuunnitelma tukemaan paikkatietoaineistojen ja -palveluiden keruuta, hallintaa ja yhteiskäyttöä huomioiden mm. INSPIRE-direktiivin velvoitteet.	A5, B4,	x			
	Toimeenpannaan valvontaselvityksen ehdotuksia. (Valvonnan edistäminen myös alue- ja paikallis-hallinnossa yhteisesti sovittavalla tavalla)	A2, A4, B1, B3	x	x		
	Varataan riittävät resurssit kumotun kestävän metsätalouden rahoituslain (1094/1996) mukaisiin sulkemistoimenpiteisiin.	A35, B1, B3, C3	x			
	Osallistutaan ja kehitetään yhdessä MMM:n kanssa hallinnonalan vuoropuhelua/vuorovaikutusta maakuntien kanssa sekä osallistutaan valtioneuvoston yhteisen ohjausmallin ja tilannekuvan suunnitteluun ja toteutukseen	B3, C4	x	x	x	
	Osallistutaan maakuntauudistuksen valmisteluun tuomalla siihen ruokaketjun tehtävien toimeenpanon sekä aluehallinnon ja kuntien yhteistoiminta-alueiden ohjauksen näkökulman.	B1, B3, B4, C4	x	x	x	
	Tehdään maakuntauudistuksen vaatimat toimenpiteet, jotta tietojärjestelmät ja toimintaprosessit toimivat myös uudistuksen jälkeen.	B3, B4, C4	x	x		
	Varmistetaan elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston käyntiin lähtö ja turvataan toimiston hallintopalvelut	B3, C1, C4	x			
	Selvitetään MMM:n johtamassa prosessissa Ruokaviraston mahdollisuudet Omakala-järjestelmän omistajuuteen ja yhteistyömuodot hallinnonalan muiden toimijoiden kanssa	A3, B4	x			
	Vakiinnutetaan Ruokavirastossa toiminto, jolla tuotetaan nopeita asiantuntija-arvioita Ruokaviraston toimialaan liittyvistä riskeistä (esim. Ruokaviraston koordinoimat ad-hoc asiantuntijaverkostot)	B2	x	x		

Ruokaviraston maksullista ja yhteisrahoitteista toimintaa koskevat keskeiset tunnusluvut:

Tunnusluku	Tavoite 2019	Alustava ta- voite 2020	Alustava ta- voite 2021	Alustava tavoite 2022	Alustava tavoite 2023
Maksullinen toiminta					
- Julkisoikeudelliset tuotot yhteensä	20 328	20 328	20 328	20 328	20 328
- Kustannukset yhteensä (erillis ja yhteis)	20 328	20 328	20 328	20 328	20 328
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-	-	-	-	-
- Kustannusvastaavuus, %	100	100	100	100	100
- Liiketaloudelliset tuotot yhteensä	4 648	3 648	3 648	3 648	3 648
- Kustannukset yhteensä (erillis ja yhteis)	5 648	4 648	4 648	4 648	4 648
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000
Kustannusvastaavuus, %	83	78	78	78	78
Hintatuki ¹⁾	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
- Kustannusvastaavuus, %	100	100	100	100	100
Yhteisrahoitteinen toiminta					
- Tuotot yhteensä, josta	800	800	800	800	800
- muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	111	111	111	111	111
- EU:lta saatava rahoitus	49	49	49	49	49
- muu valtiontalouden ulkop. rahoitus	640	640	640	640	640
- Kokonaiskustannukset	3 240	3 240	3 240	3 240	3 240
- Tuotot - kustannukset (=oma rahoitus)	-2 440	-2 440	-2 440	-2 440	-2 440
- Kustannusvastaavuus, %	25	25	25	25	25

Voimavarojen hallinta:

Voimavarojen hallintaan liittyvien tavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulut:

Nro	Toimenpide	Tulos- tavoite	2019	2020 ²⁾	2021 ²⁾	2022 ²⁾	2023 ²⁾
	Toiminnan sopeuttaminen käytettävissä olevaan määrärahaan¹⁾	C1, C3					
	Sopimuskaudella toteutetaan seuraavat toimenpiteet:						
	Henkilöstökulut		-2 291	-3 903	-5 413	-6 505	-7 870
	Vuokramenojen säästö			-489	-489	-489	-489
	Tietojärjestelmien kehittäminen ⁴⁾						
	Muut toimenpiteet		-580	-580	-580	-580	-580
	Tulojen muutos:						
	- liikeloudellisen toiminnan tulot/viennin edistäminen		1 000				
	- julkisoikeudellisen toiminnan tulot/siementarkastus		160	160	160	160	160
	- Vuokratulot (autopaikat)		100	100	100	100	100
	Siirtyvän erän käyttö		4 884				
	TA-määrärahan / kehityksen ylittävät tarpeet yhteensä (1 000 e), joiden rahoitukseen haetaan keinoja yhdessä MMM:n kanssa. ³⁾		0 ²⁾	6 681	8 884	10 515	9 778

¹⁾ Luvut eivät sisällä CAP-uudistuksesta tai maakuntauudistuksesta aiheutuvia tuottoja tai kuluja, eikä muita sellaisia ICT-kehittämishankkeita, joille ei ole tiedossa rahoitusta.

²⁾ Kireän taloustilanteen ratkaisemiseksi virasto laatii laskelman sekä sopeuttamissuunnitelman toimenpiteistä, joilla viraston talous voidaan suunnittelukaudella tasapainottaa. Suunnitelma sekä laskelma laaditaan 2019 elokuun puoliväliin mennessä.

³⁾ Sisältää alustavan arvion tiedossa olevista hankkeista viraston käynnistyessä.

⁴⁾ Tietojärjestelmien jatkuva kehittäminen sekä ylläpito on pyritty ensisijaisesti turvaamaan. Hankkeita on priorisoitu ja osa tietojärjestelmähankkeista on siirretty tuleville vuosille. Sopeuttamisesta aiheutuneet muutokset on pyritty sisällyttämään tehtävien kokonaisuuksien kehittämistarpeisiin.

	Valmistellaan yhteistyössä talouden suunnittelu- ja seurantamallia, erityisesti tietojärjestelmähankkeiden näkökulmasta	B5, C1, C4	x	x			
	Siirytään Ruokaviraston Vilkin toimitilassa monitoimitiloihin, jotka palvelevat paremmin uusia työn tekemisen tapoja.	C2	x				
	Laboratoriohanke etenee Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa suunnitelman mukaisesti.	C2, C4	x	x			
	Kehitetään työkykyjohtamista yhteistyössä työterveyshuoltojen kanssa.	C5	x				
	Laaditaan virastolle henkilöstöstrategia.	C1, C4, C5	x	x			
	Käynnistetään selvitys Green Office-auditoinnin laajentamiseksi koko virastoon.	C2	x				

Ruokaviraston rahoituslaskelma, 1000€

Rahoituslähde	Tavoite 2019	Arvio 2020 ¹⁾	Arvio 2021 ¹⁾	Arvio 2022 ¹⁾	Arvio 2023 ¹⁾
Toiminnan kokonaisrahoitus (tulot ja menot), josta	113 616	102 547	101 212	99 928	99 163
Toimintamenomomentin rahoitus yhteensä, josta	111 584	102 547	101 212	99 928	99 163
- Nettomääräraha / nettokäyttö	75 127	67 290	65 955	64 671	63 906
- Yhteisrahoitus valtion talousarviotalouden sisäistä (LKP 3978)	111	111	111	111	111
- Yhteisrahoitus EU:ita (LKP 3971)	49	49	49	49	49
- Muu yhteisrahoitus valtion talousarvion ulkopuolelta (LKP:t 3970 ja 3979)	640	640	640	640	640
- Maksullinen toiminta (LKP 30 -alk.)	24 976	23 976	23 976	23 976	23 976
- Muut tulot (mm. muut 3-alk. sekä 50-, 60 ja 80-alk. LKP:t)	10 681	10 481	10 481	10 481	10 481
Muu valtion TA-rahoitus (muiden mom. määrärahat)	2 032				
Toimintamenomomentin rahoitus					
Nettokäyttö/ -käyttöarvio	75 127	67 290	65 955	64 671	63 906
TP/Budjetoitu/TAE ³⁾	70 243	67 290	65 955	64 671	63 906
Edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha (arvio)	11 410	6 526	(6 526)	(6 526)	(6 526)
Seuraavalle vuodelle siirtyvä määräraha (arvio)	6 526 ²⁾	(6 526)	(6 526)	(6 526)	(6 526)

¹⁾ Tiedossa olevan rahoituksen mahdollistama taso.

²⁾ Myöhempien vuosien minimitaso, joka edellyttää sopeuttamistoimia (tulojen lisäys/menojen karsinta)

³⁾ TAE –kehystaso, robotiikkahankkeiden rahoitus sekä yhteistyöpöytäkirjojen mukaiset rahoitukset.

Ruokaviraston tuotto- ja kululaskelma, 1000 € :

	Tavoite 2019	Alustava ta- voite 2020	Alustava ta- voite 2021 ¹⁾	Alustava ta- voite 2022 ¹⁾	Alustava ta- voite 2023 ¹⁾
TOIMINNAN TUOTOT					
Maksullisen toiminnan tuotot	24 976	23 976	23 976	23 976	23 976
Vuokrat ja käyttökorvaukset	140	140	140	140	140
Muut toiminnan tuotot	11 341	11 141	11 141	11 141	11 141
TOIMINNAN KULUT					
Aineet, tarvikkeet, tavarat					
- Ostot tilikauden aikana	2 883	2 883	2 883	2 883	2 883
- Varastojen lisäys(-)/vähennys(+)					
Henkilöstökulut	61 146	59 534	59 022	57 930	56 565
Vuokrat	8 298	7 809	8 044	8 285	8 534
Palvelujen ostot	30 359	27 520	25 086	25 895	24 451
Muut kulut	2 029	2 108	2 108	2 108	2 108
Valmistus omaan käyttöön (-)	- 8 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
Poistot	8 500	9 500	9 000	8 500	8 000
Sisäiset kulut					
JÄÄMÄ I	-68 758	-65 097	-61 886	-61 344	-58 284
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
SATUNNAISET TUOTOT JA -KULUT					
JÄÄMÄ II	-68 758	-65 097	-61 886	-61 344	-58 284
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA -KULUT					
Siirtotalouden tuotot	3 900	3 900	3 900	3 900	3 900
Siirtotalouden kulut	9 250	9 200	9200	9 200	9 200

¹⁾ Tiedossa olevan rahoituksen mahdollistama taso.

Ruokaviraston tietohallinto ja muut perusrakenteet, 1 000€

	Tavoite 2019	2020 ²⁾	2021 ²⁾	2022 ²⁾	2023 ²⁾
- Tietotekniikan käyttökulut (LKP mm. 4204, 4304, 4322x, 4323x, 4325x, 4327x)	15 339	14 990	15 614	15 934	15 983
- Tietotekniikkainvestoinnit ¹⁾ (LKP 1120, 1140, 11490 tietovarastot, 1255)	7 452	5 963	2 404	2 393	400
- Muut merkittävät investoinnit (LKP 11xx, ei 1120,1140)	400	400	400	400	400

¹⁾ Tiedossa olevan rahoituksen mahdollistama taso. Luvut eivät sisällä CAP-uudistuksesta tai maakuntauudistuksesta aiheutuvia tuottoja tai kuluja, eikä muita sellaisia ICT-kehittämishankkeita, joille ei ole tiedossa rahoitusta.

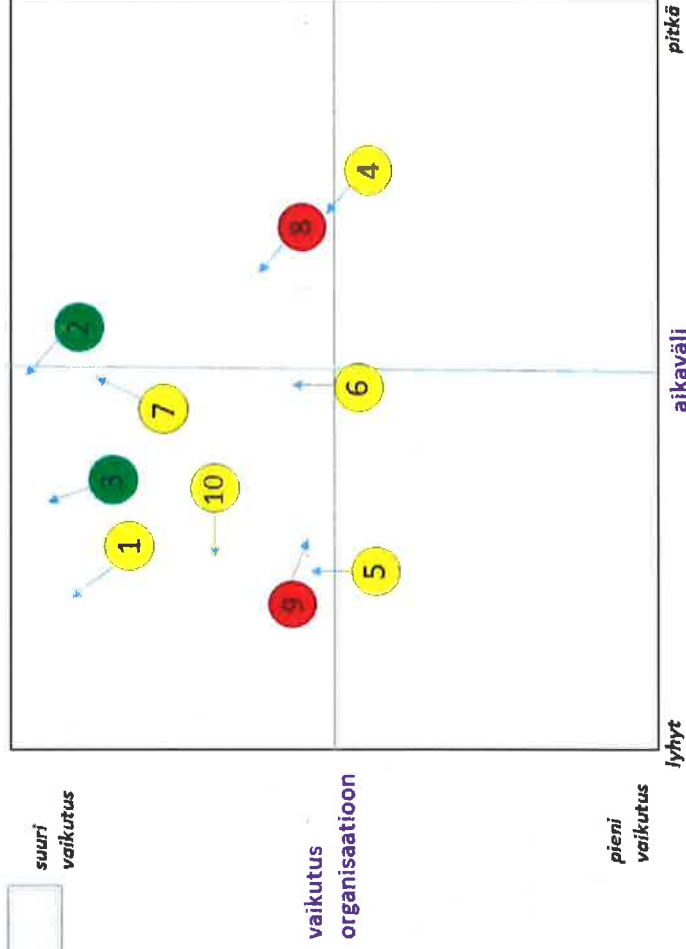
²⁾ Viraston kehysrahoitus on riittämätön tarvittaviin investointeihin ja olemassa olevien järjestelmien ylläpitoon. Lisätarve tarkennetaan viraston digitalisaatio- ja sopeuttamissuunnitelmissa.

LIITE 2. Ruokaviraston perustehtäviin vaikuttavan toimintaympäristön kuvaus

A. Toimintaympäristön keskeiset muutostekijät*

1. Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat ja monipuolistuvat
2. Kasvin- ja eläinterveystilanteen ja mikrobiolääkeresistenssin paheneminen sekä ravitsemuksellisten ja elintarviketurvallisuusriskien lisääntyminen
3. Maatalous- ja maaseutupolitiikan muutokset
4. Bio- ja kiertotalouden merkityksen kasvu luonnonvarojen vähenemisen ja ilmastomuutoksen vuoksi
5. Petoksellisen ja rikollisen toiminnan lisääntyminen
6. Julkisen hallinnon resurssien niukkeneminen, hallinnon rakenteiden (ja toimintatapojen) muuttuminen
7. Osaamis- ja kyvykkyyssvaatimusten muuttuminen sekä viranomaisilla että asiakkailla
8. Vaikeasti ennakoitavat tilanteet lisääntyvät politiikassa ja markkinoilla
9. Mediaympäristön muuttuminen, kansalaisaktiivisuuden lisääntyminen, asiantuntijuuden uskottavuuden mureneneminen
10. Uusi teknologia ja digitalisaatio edellyttävät ja mahdollistavat toimintatapojen muutosta

*muutostekijät eivät ole tärkeysjärjestyksessä

- B. Näkökulmat:**
- Aika / reagointiaika / vaik. ajankohta
 - Vaikutus organisaatioon
 - Organisaation sopeutumismahdollisuus
 - vähäinen
 - osittainen
 - suuri
 - Muutoksen suunta

Toimintaympäristöanalyysin muutostekijöiden taustoitus

muutostekijät eivät ole tärkeysjärjestyksessä

Toimintaympäristön muutostekijät	Muutostekijöiden taustoitus
1. Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat ja monipuolistuvat	• Palveluiden sähköistäminen merkitsee uusien toimintatapojen käyttöönottoa ja opettelua kuluttajilta, yrittäjiltä ja viranomaisilta markkinoille tulevien uusien helppokäyttöisten sovellusten/digituotteiden myötä. • Teknologinen kehitys ja viestinnän murros mahdollistavat mm. yritystoiminnan, tuotevalikoiman ja palvelumuotojen nopeat muutokset sekä asiakkaan osallistamisen palveluiden ja tuotteiden suunnitteluun, kehittämiseen ja tuottamiseen. Vaatimukset ja odotukset muuttuvat muun muassa väestön ikääntymisen ja nuorten mukanaan tuomien uusien toimintatapojen myötä. • Kilpailun koveneminen muuttaa yritystoimintaa (yrityskoon kasvaminen, kansainvälistyminen, tuotevalikoiman muuttuminen, teknologian hyödyntäminen, laboratorioteknisten muutokset, maatalouden muuttuminen yhä enemmän yrittäjämäisemmäksi ja yhtiömuotoisemmaksi jne.) ja se voi myös heikentää yritysten vastuullisuus- ja turvallisuusajattelua. • Yritystoiminnan polarisoituminen (esim. toimintaansa kehittävät - taantuvat; vastuulliset - piittaamattomat; isot - pienet) edellyttää erilaisia palveluita viranomaisilta sekä viranomaisyhteistyön lisääntymistä. • Kuluttajien tietoisuus ja kriittisyys ovat lisääntyneet ja ruokaan ja ruuantuotantoon liittyvät trendit kulkevat nopeasti maailmalta (urbaaniviljely, ekologisuus, eettisyys, terveystrendit, erikoistuminen, lähiruoka, luomu, kasvipäraseen ruuan arvostus, uudet raaka-aineet ja ruuanvalmistustavat) • Arvojen pirstaloituminen • Väestössä tapahtuvat muutokset vaativat erilaisia palveluita viranomaisilta (ikäntyvien terveys- ja osaamishaasteet, elintapasairaudet, ns. diginatiivien toimintatavat, kansainvälistyminen, monikulttuurisuus, kaupungistuminen jne.) • Tarve tukea vienti- ja tuontitoimintaa tuo uusia osaamisvaatimuksia myös viranomaisille
2. Kasvin- ja eläinterveystilanteen ja mikrobilääkeresistenssin paheneminen sekä ravitsemuksellisten ja elintarviketurvallisuusriskien lisääntyminen	Muutostekijöitä, jotka vaikuttavat toisaalta tauti- ja turvallisuustilanteeseen ja toisaalta riskienhallintatoimenpiteisiin: • Ilmastonmuutos • Globalisaatio - kansainvälistyminen – tavarat, ihmiset, trendit, kasvit, eläimet, vierastyövoima, kulttuurit, tieto ja myös esim. taudit/tuhoajat ja kriisit liikkuvat nopeasti, jolloin varautumisen merkitys lisääntyy. • Vieraslajien yleistyminen • Puhtaan veden puute Mikrobilääkeresistenssi (AMR) vaarantaa eläinten klinisen hoidon kotieläinkontakteissa ja elintarviketurvallisuuden pettäessä ihmisten terveyden. Uutena vaarana lääkkeiden saatavuuden ongelmat. • Elintapasairaudet (lihavuus, 2. tyypin diabetes jne.) • Nopeat ruokakäytännön muutokset (eettisyys, luomu, kasvispainotteisuus, eläinten hyvinvointi, lähiruoka jne.)

3. Maatalous- ja maaseutupolitiikan muutokset	Politiikkamuutosten aiheuttamat haasteet • Uusi ohjelma- ja rahastokausi 2021-2027 aiheuttaa muutoksia säädöksiin, toimeenpanoon ja kehittämisen resursseihin – rahoituksen vähenemisen aiheuttamat haasteet. • Uuden kauden strategia, tavoitteet ja ohjelmavalmistelu – ennakoiva vaikuttaminen ja aktiivinen toimiminen valmistelussa • Hallinnon yksinkertaistaminen ja byrokratian purku hallintoa keventämällä ja tukijärjestelmiä yksinkertaistamalla • Maakuntaudistuksessa tapahtuvien muutosten huomioiminen esim. maksajavirastosopimusten osalta Maatalouden ja maaseudun yritystoiminnan muuttuminen sekä elinvoimainen maaseutu • Maatalouden kannattavuuden ja tilaluvun laskun vaikutukset maaseudun kehittämisen mahdollisuuksiin – maatalouden ja maaseudun tukemisen tulevaisuus vaatii muuntautumista. • Ilmastomuutoksen aiheuttamat nopeat ja ennakoimattomat vaikutukset maataloustuotantoon saattaa edellyttää uusien reagointitapojen • Maaseutu monipuolistuu, mikä lisää säädösympäristön reagointiherkkyden ja yksinkertaistamisen haasteita. Yhteistyön tarve eri hallinnonalojen välillä lisääntyy. Rahoituskorjausriskiä varautuminen edellyttää riittäviä valvontaresursseja. • Nuorten kiinnostuksen herättäminen maatalous- ja elintarviketuotantoon esimerkiksi brändäämällä tuotannon eettisyys ja puhdas ruoka. Uudenlaisen yritystoiminnan mahdollistaminen ja tukeminen Poliittisen ilmapiirin muutokset • Poliittisen ilmapiirin muuttuminen lyhytjänteisemmäksi • Globaalilla tasolla nationalismin ja protektionismin nousu
4. Bio- ja kiertotalouden merkityksen kasvu luonnonvarojen vähenemisen ja ilmastomuutoksen vuoksi	• Bio- ja kiertotalous lisääntyvät ja ruoka ymmärretään osaksi biotaloutta • Kilpailu luonnonvaroista (mm. puhdas vesi, lannoitteiden raaka-aineet jne.) globaalilla tasolla lisääntyy ja hinnat nousevat • Resurssitehokkuus eli sivuainevirtojen tehokas hyödyntäminen edellyttää toimenpiteitä • Bio- ja kiertotalous ovat hallinnonalan keskeisiä toimia, joilla vaikutetaan ympäristön tilaan • Ilmastomuutos tuo uusia tuotantomahdollisuuksia, mutta samalla uudet kasvintuhoajat ja eläintaudit rantautuvat Suomeen ja metsäviljelyaineiston käyttöalueita joudutaan muuttamaan (lisäävät työmääriä) • Vaikutukset luonnonmonimuotoisuuteen • Ilmastomuutokseen vaikuttaminen ja sopeutuminen

5. Petoksellisen ja rikollisen toiminnan lisääntyminen	• Talousrikollisuus ja petoksellisuus levinneet elintarvikeketjuun sekä lemmikkieläinkauppaan. Samalla turvallisuusriskit elintarvikeketjussa kasvavat. • Viranomaisyhteistyö esim. poliisin ja tullin kanssa • Eläinten hoidon laiminlyönti, merkintä- ja rekisteröintipuutteet • Bioterrorismin uhka tiedostettu • Kyberturvallisuuden varmistaminen • Tukien väärinkäyttö ja tukiehtojen tahallinen laiminlyönti • Markkinoiden kansainvälistyminen tuo haasteita
6. Julkisen hallinnon resurs- sien niukkeneminen, hal- linnon rakenteiden (ja toi- mintatapojen) muuttumi- nen	• Taloudellisten ja henkilöresurssien vähenemisen takia tehtäviä priorisoidaan, jolloin esimerkiksi toiminnan kehittämi- nen voi vaarantua • Digitalisaation edistämisellä voidaan tehostaa ketjun toimintaa, jolloin alue- ja paikallishallinnon henkilötöy vähenee • Hallinnollisen taakan keventämiseen tähtäävä työ • Hallinnollisten rakenteiden muutokset johtavat isompiin kokonaisuuksiin – muutosten vaikutus työn ja toiminnan te- hokkuuteen. • Organisaatiomuutokset työllistävät, mutta toisaalta mahdollistavat uudenlaisten verkostojen, yhteistyömuotojen sekä rakenteiden syntymisen (Ruokavirasto, Maakuntaudistus ja SOTE-uudistus): ▪ Maksajavirastotehtävien hallinnoinnin ja valvonnan vastuutahojen muutokset sekä viranomaisten osaamisen varmistaminen ▪ Miten saadaaan toimialaohjaus toimimaan uudessa maakuntamallissa ▪ Organisaatioiden ja roolien muutokset (Maku, Emma) kasvattavat maaseudun kehittämisen osaamispotentiaa- lia ja verkostomaisen sidosryhmätyön merkittävyyttä. ▪ Madaltuvatko hallinnon sisäiset raja-aidat ja mahdollistavatko organisaatiomuutokset joustavamman resurs- sien käytön ▪ Julkishallinnon yhteentoimivuuden parantaminen ▪ Tiedonhallinnan lainsäädäntökehitys edistää tiedonvaihtoa toimijoiden välillä ▪ julkisen hallinnon palveluiden integroituminen toisiinsa syvenee ja konsernipalvelut laajenevat (Suomi.fi ja Val- torin palvelut, Hansel, Palkeet) ▪ Riittävätkö riskinhallinta, varautumissuunnitelmat ja valvonnan resurssit kasvin- ja eläinterveydessä, koska ris- kit ovat lisääntyneet? ▪ Maksajaviranomaisilla on oltava valmius nopeiden muutosten toimeenpanoon lyhyelläkin aikavälillä ▪ Yhteistyötarpeen lisääntyminen tutkimustiedon tuottamisessa.

7. Osaamis- ja kyvykkyysvaatimusten muuttuminen sekä viranomaisilla että asiakkailla	Asiakaslähtöisyys, palvelut edellä • Asenteiden kehittyminen niin, että viranomainen toimii valmentavalla, opastavalla tavalla asiakkaan onnistumista tukien. • Asiakaslähtöinen ajattelutapa edellyttää muutoksia viranomaistyöhön ja asenteisiin (yksisuuntaisesta viestimisestä vuoropuheluksi - valvojasta valmentajaksi) Digitalisaation mahdollisuudet hyödynnettävä • Uusi teknologia mahdollistaa uudenlaisia työskentelytapoja, viestintää ja vuorovaikutusta sekä tiedon analysoimista ja jakamista. Digitalisaatio muuttaa sekä viranomaisten että asiakkaiden osaamistarpeita ja työskentelytapoja. • Substanssiosaamisen lisäksi henkilöstön on välttämätöntä laajentaa osaamistaan siten, että kyvykkyys digitalisaation hyödyntämiseen kasvaa esim. tietojärjestelmäkehitys, projektityöskentely, viestintätaidot ja verkostoituminen • Tuotettujen tietoaaineistojen laajempi ja tehokkaampi käyttö. Lisääntykö vai väheneekö tutkitun tiedon tarve? Uudet oppimistavat • Jatkuvan oppimisen ja muuntumisen sekä reaktiokyvyn nopeutumisen vaatimus • Kustomointi oppijan tarpeiden mukaisesti: verkko-opiskelu, oppimispolut, urapolut, ilmiöoppiminen, mentorointi, vertaisoppiminen, coaching, jatkuva oppiminen ja kokeilu Kansainvälistyminen edellyttää uuden oppimista • Verkostojen hallinta, sosiaaliset ja kulttuuriset taidot Uudet organisaatiot ja tehtävät sekä resurssien käyttö • Resurssien vähetessä asiantuntemuksen ja ammattimaisuuden vaatimus korostuu. Resurssien ja asiantuntemuksen haavoittuvuus on huomioitava rekrytoinneissa sekä muutos- ja häiriötilanteissa. • Kasvavat haasteet mm. it-työvoiman saatavuudessa omassa rekrytoinneissa sekä lisääntyvä kilpailu ulkoisten palveluntarjoajien resurssista • Ison organisaation johtaminen edellyttää uusia johtamistapoja ja aiempaa laajempien kokonaisuuksien hallintaa • Hyvä henkilöstö- ja palkkapolitiikka parantaa työmotivaatiota ja uuden oppimista • Uusien työskentelytapojen haltuunotto (monipaikkainen, joustava työ on nykypäivää). Useilla paikkakunnilla toimittamalla tulee huolehtia tiedonkulusta, tasapuolisuudesta, sijainnista riippumattoman työskentelyn toimintatavoista • Tehtäväalueiden laajentuminen esim. EU:ta laajemmalle alueelle
---	--

8. Vaikeasti ennakoitavat tilanteet lisääntyvät politiikassa ja markkinoilla	• Varautumisen merkitys lisääntyy; ruokaturva ja huoltovarmuus • Elintarvikeketjun yritysten ja viranomaisten yhteistyön ja osaamisen merkitys varautumisessa kasvaa entisestään • Pandemiat ja muut terveysuhat sekä varautuminen 'mustaan joutseneen' voivat vaikuttaa valmiustoiminnan vaatimusten kasvamiseen • Poliittisten muutosten ennakoimattomuus; brexit, kriisit, nationalismi, protektionismi • Nopeat ja ennakoimattomat markkinahäiriöt vaikuttavat resurssitarpeisiin • Maataloustuotemarkkinoiden häiriöitä vaikeampi ennakoida ja sen myötä EU:n markkinatukitoimia käytetään epäsuunnollisesti
9. Mediaympäristön muuttuminen, kansalaisaktiivisuuden lisääntyminen, asiaintuisuuden uskottavuuden murenen	• Ajantasaiset nettisivut ja sosiaalisen median hyödyntäminen edesauttaa asiantuntijatiedon ja hyvien toimintatapojen levittämistä • Asiantuntijoiden uskottavuus murenee ja vaihtoehtoiset totuudet korvaavat tutkimustiedon. Organisaatioiden olemassaolon kannalta on tärkeää, että luottamus asiantuntijuuteen säilyy. • Jokainen toimii tasavertaisena viestijänä somessa, mikä edellyttää viranomaisilta viestintätaitoja ja osallistumista. Sosiaalinen media on osa viranomaistyötä. • Viranomaisten toiminta on tarkan julkisen seurannan kohteena ja yksittäistapaukset nousevat helposti julkisuuteen ja poliittisten päättäjien mielenkiinnon kohteeksi • Asioiden henkilöityminen some –kanavissa ja siitä johtuva aggressiivinen palaute • Vaarana, että sosiaalinen media vaikuttaa liian voimakkaasti pitkäjänteiseen strategia-työhön
10. Uusi teknologia ja digitalisaatio edellyttävät ja mahdollistavat toimintatapojen muutosta	• Teknologian kehittyminen antaa uusia mahdollisuuksia sekä hallinnon sisäisten toimintatapojen että asiakkaisiin ja kumppaneihin päin suuntautuvan yhteydenpidon, palveluiden ja viestinnän kehittämiseen • Yhteiskunta hyödyntää teknologiaa ja digitalisaation mahdollisuuksia parhaalla mahdollisella tavalla – hallinnon ja asiakkaiden yhteinen intressi • Digitalisaatio tapahtuu kaikille läpi yhteiskunnan eri osien • Mahdollistaa kekseliäisyyttä tuotantoon, tuotteisiin, logistiikkaan sekä tiedon ja avoimen datan hyödyntämiseen • Sähköisen asioinnin ja sähköisten palveluiden lisääntyminen tehostavat toimintaa ja korvaavat nykyisiä menettelyitä • Automaation, digitalisaation ja robotiikan lisääntyessä tehtävät profiloituvat uudella tavalla; kaikki prosessit käytävä läpi ennen niiden digitalisointia. • Teknologiariippuvaisuuden lisääntyessä alttius mm. häiriötilanteiden esiintymiselle kasvaa • Tietosuojan merkityksen kasvu julkisen hallinnon toiminnassa (rekisteritietojen suojaaminen, tiedonluovutusten hallinnointi) • Tietoturvan ja kyberuhkien uudenlainen huomioinnin ottaminen

